

Sygn. akt IV CSK 128/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski

w sprawie z wniosku Z. B.
przy uczestnictwie A. B.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 października 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt I Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
oddala wniosek uczestniczki postępowania o zasądzenie
kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnianie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawcy Z. B. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Z. z dnia 23 września 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W uzasadnieniu wskazano, że w sprawie zachodzi konieczność wykładni art. 508 k.c. w zw. z art. 890 § 1 k.c. i art. 73 k.c. w zakresie ustalenia czy w świetle tych uregulowań należy „przyjąć bezwzględny wymóg złożenia oświadczenia woli o zwolnieniu z długu z zachowaniem formy aktu notarialnego dla oświadczenia wierzyciela w przypadku, jeżeli to oświadczenie nie jest dostatecznie sprecyzowane”.

Ponadto skarżący wskazał na „oczywiste naruszenie przez zaskarżony wyrok wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej przepisów prawa procesowego i materialnego”.

Odnosząc się do powyższych twierdzeń, w pierwszej kolejności należy wskazać, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem stricte jurydyczny, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ.). Jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11). Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że zwolnienie dłużnika z długu, skutkujące wygaśnięciem zobowiązania, nie wymaga zachowania konkretnej formy tej czynności prawnej, a wola stron może być uzewnętrzniona również w sposób dorozumiany (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 26 marca 2013 r., II PK 328/12, nie publ.; wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2004 r., IV CK 590/03, nie publ.; z dnia 13 listopada 2003 r., IV CK 202/02, nie publ.; z dnia 30 maja 2014 r., III CSK 224/13, nie publ. oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 grudnia 2015 r., V ACa 189/15, nie publ.).

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd,

który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, Lex nr 1232793; postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, nie publ.).

Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Wniosek uczestniczki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że nie stanowi „odpowiedzi na skargę kasacyjną” pismo procesowe nazwane w ten sposób, jeżeli zostało wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności. W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 k.p.c. w zw. art. 398⁷ § 1 k.p.c.) (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003, nr 9, poz. 120; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2014 r., III SK 38/13, nie publ.).